

Шуменъ — Варна, и безъ да съсрѣдоточи никждѣ нищо, съ исключение на събрания въ Шуменъ корпусъ. Всичко останало е било съвършено разхвърлено. А пъкъ и Шуменъ не прѣдставлява отъ себе си Богъзнай каква позиция за очакване идването тамъ на настѣпающия; този укрѣпенъ лагеръ не е нѣкой централенъ стратегически пунктъ, пъкъ и подъ «стратегически пунктъ», не трѣбва да подразбираме географически пунктъ.

Раздроблението и разхвърлянето на войскитѣ сж били дѣйствителния бацилъ на бѣдѣщето поражение, и тази система на разсѣйване силитѣ се е продължавала до края на войната. Ето защо ние бѣхме разбити по части!

Въ тази война, впрочемъ, както и всѣкога, ние бѣхме заразени отъ непоправимата мания за подраздѣлението на отряди. Напримѣръ, както ще видимъ и по-послѣ, Шипчанската армия, оперирующа сама къмъ единъ отдѣленъ обективъ и Разградската —, която разкарваше насамъ-натамъ своитѣ дивизии върху единъ обширенъ фронтъ, — само това и правѣха: да отдѣлятъ и да распращатъ отряди отъ себе си. Даже и въ Плевенъ не бѣше друго, освѣнъ единъ отрядъ. Когато избухна войната, най-близкостоящитѣ къмъ Дунава войски състояха: отъ слабия корпусъ на Османъ-паша въ Видинъ; нѣколко баталиона между този градъ и Никополь, защитаемъ тоже отъ една пѣхотна бригада; Русчушката дивизия, която бѣше отдѣлила отъ себе си една бригада въ Свищовъ и нѣколко баталиона въ промежутъка между Свищовъ и Силистра; и всичко това безъ никаква свързка и безъ никакво сѣпление помежду. Въ Шуменъ, гдѣто се намираше главната квартира на сердаря, бѣха съсрѣдоточени двѣ пѣхотни дивизии и се сформира